

Nyhetsbrev - folkehelsearbeid 4/2017

Dette brevet går til landets fylkesmannsembeter, fylkeskommuner og kommuner, og inneholder informasjon fra Helsedirektoratet av relevans for lokalt og regionalt folkehelsearbeid. Brevet inneholder ingen bestillinger eller oppdrag. Kategorier og temaer i nyhetsbrevene varierer.

Rusforebyggende råd for arbeidslivet

Helsedirektoratet har på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet utviklet rusforebyggende råd for offentlig sektor (RusOFF), som ett av tiltakene for oppfølging av Opptappingsplanen for rusfeltet (2016 – 2020).

RusOFF er utviklet i tett samarbeid med en referansegruppe bestående av partene i arbeidslivet, statlige arbeidslivsaktører, relevante kompetansemiljøer og forskere.

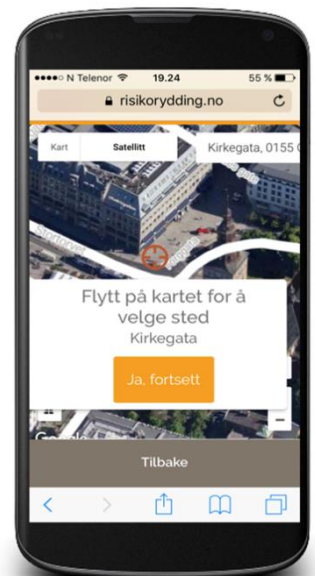
RusOFF er tilpasset arbeidsplasser i offentlig sektor, og gir veiledning om hvordan utvikle og følge opp en rusmiddelpolicy. Rådene er blitt lansert under Arendalsuka. Se mer om rådene: [RusOFF-rådene](#)

**RUS
OFF**

Hull i veien? Hull i hodet! Trygghetsvandring gjør nærmiljøet tryggere, triveligere og mer tilgjengelig.

Som en del av det nasjonale dugnadsprosjektet [Risikorydding](#), har Skadeforebyggende forum videreutviklet metoden Trygghetsvandring. En Trygghetsvandring innebærer at en gruppe mennesker tar for seg et område, og gjør seg kjent med mulige farer og risikoer som må kartlegges. Målet er å skape et tryggere, triveligere og mer tilgjengelig nærmiljø. Via nettsiden www.trygghetsvandring.no kan du gjennomføre en trygghetsvandring ved hjelp av mobil eller nettbrett. Du kan opprette en vandring, invitere andre til å bli med, markere funn i et kart, legge til bilde og beskrivelse og enkelt samle alle deltakernes funn i en liste. Metoden kan brukes av for eksempel kommunen, velforeninger, FAU, idrettslaget eller eldregruppen, det kan gjøres på en lekeplass, badestrand, torg, gang- og sykkelvei – for å nevne noe. På [nettsiden](#)

ligger det flere ulike guider og sjekklister med forslag til hva man kan se etter på en slik vandring. Det er helt gratis å benytte seg av både materialet vårt og nettløsningen.

Kontaktperson: Tina Hveem, Skadeforebyggende forum, Risikorydding. E-post: tina@risikorydding.no.

Bestill gratis materiell til Sluttedagen 23.oktober

Sluttedagen 23. oktober er for alle som har lyst til å slutte å røyke og snuse. Bli med å skape motivasjon til å gjøre et slutteforsøk denne dagen! Gratis premier til bruk på lokale Sluttedag-arrangementer som stands, slutt kurs, åpent hus etc., kan bestilles her: [Bestilling av premier til Sluttedagen](#).

Kontaktperson: Kristin Solbakken, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse. E-post: kristin.kjos.solbakken@helsedir.no

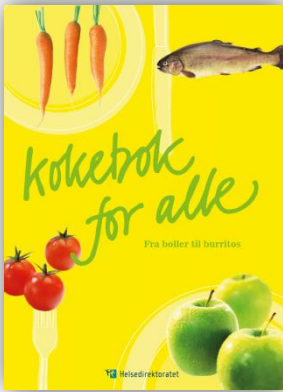
Ny nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen – Helsedirektoratet ønsker innspill

Helsedirektoratet ønsker innspill til utkast til ny Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen, som vil erstatte Helsedirektoratets «Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen» fra 2007. Anbefalingene i retningslinjen er knyttet til gjennomføring av måltid (spisetid, tilsyn, tilrettelegging fysisk og sosialt), den ernæringsmessige kvaliteten på mat og drikke som tilbys, mattrygghet og hygiene, matallergi og – intoleranser samt miljøhensyn. Fra slutten av august ligger utkastet her: <https://helsedirektoratet.no/horinger>. Innspill ønskes sendt til postmottak@helsedir.no innen 1. desember (merkes 16/39205).

Kontaktperson: Ida Sophie Kaasa, avdeling barne- og ungdomshelse, e-post: Ida.Sophie.Kaasa@helsedir.no og Eva Rustad de Brisis (fra 1.oktober), avd. barne- og ungdomshelse, e-post: Eva.Rustad.de.Brisis@helsedir.no.

© Rebecca Ravneberg/Helsedirektoratet

Digital Kokebok for alle er oppdatert

Digital Kokebok for alle er høsten 2017 oppdatert med blant annet ny utskriftsfunksjon knyttet til hver oppskrift. I tillegg til små oppdateringer i tekstinnholdet, er det lagt inn ordforklaringer, markert med fet skrift og en stiplet linje. Den digitale kokeboken er tilgjengelig på [Helsedirektoratets nettsider](#) og på www.unibok.no (her finnes også brukerveiledning). Digital «Kokebok for alle» inneholder de samme matrettene som den trykte versjonen, og kapittelinnholdet og sidetall er som tidligere. Med klikkbar innholdsfortegnelse og en god søkefunksjon navigerer man seg enkelt i boken. Kokeboken er tilgjengelig for alle som ønsker å bruke den.

Kontaktperson: Ida Sophie Kaasa, Helsedirektoratet, avdeling barne- og ungdomshelse.

E-post: Ida.Sophie.Kaasa@helsedir.no.

Nasjonale faglige retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Ny faglig nasjonal retningslinje for **skolehelsetjenesten** er ferdigstilt og ble publisert i juni. Denne er en del av den nasjonale faglige retningslinjen for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Fellesdel og helsestasjon 0-5 år ble lansert i februar. Fellesdel som bl.a. omhandler ledelse og styring, må også ses i sammenheng med skolehelsetjenesten for at denne skal fremstå helhetlig.

Helsestasjon for ungdom er planlagt publisert i september.

[Retningslinjen er tilgjengelig digital på helsedirektoratets nettside](#)

KONFERANSER OG SEMINARER

Frokostseminar 29. august:

Stress, press og mestring- det er mer å lære!

Den 29. august vil det bli avholdt frokostseminar om stress, press og mestring i Helsedirektoratets lokaler. Disse sentrale psykologiske begrepene skal ses i et folkehelseperspektiv, og i lys av hvordan ungdom selv tolker dem. Seminaret holdes i forbindelse med Helsedirektoratets arbeid med å bygge opp kunnskap om psykisk helse i folkehelsearbeidet.

Med utgangspunkt i to nye publikasjoner vil det på seminaret bli holdt foredrag av henholdsvis Hemil-senteret ved Universitetet i Bergen og NOVA ved Høyskolen i Oslo og Akershus.

For mer informasjon og påmelding, følg lenken: [Stress, press og mestring - det er mer å lære!](#)

Kontaktperson: Rakel Jonassen, Helsedirektoratet, avd. levekår og helse.

E-post: rakel.jonassen@helsedir.no.

Seminar 6. september -

Effekt av fysisk aktivitet på fysisk og psykisk helse i skole - strømmes live

Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet arrangerer et seminar om effekt av fysisk aktivitet på fysisk og psykisk helse for barn og ungdom i skole. Relevant seminar for dem som jobber i skole og i fylke og kommune med helsefremmende problemstillinger knyttet til barn og unge.

Seminaret er gratis og gjennomføres i Helsedirektoratets lokaler, Universitetsgata 2 i Oslo, 6. september kl. 11.00-15.30. Seminaret vil bli strømmet live på [Helsedirektoratets facebookside](#) og vil være tilgjengelig i ettertid. For mer informasjon, se:

[Seminar om effekt av fysisk aktivitet i skolen](#)

Kontaktperson: Olov Belander, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse. E-post: olov.belander@helsedir.no

Lanseringskonferanse – nye nasjonale faglige retningslinjer – 13. september

13. september arrangerer Helsedirektoratet **lanseringskonferanse** i forbindelse med nye nasjonale faglige retningslinjer for:

- **Helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten 5- 20 år og helsestasjon for ungdom**
- **Spedbarnsernæring**

Konferansen finner sted på Thon Hotel Arena, Lillestrøm. For mer informasjon og påmelding se følgende lenke: [Lanseringskonferanse](#)

Folkehelsekonferansen 2017

Årets konferanse går av stabelen 23. og 24. oktober på Radisson Blu Hotel Plaza i Oslo.

Tittelen på årets konferanse er VÅR FELLESE FRAMTID - Lederskap og samskaping for helsefremmende og bærekraftige lokalsamfunn.

Et miljøvennlig lokalsamfunn er et helsefremmende lokalsamfunn. Hvordan skaper vi en samfunnsutvikling som fremmer miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft?

Konferansen er aktuell for alle som er opptatt av å skape miljø- og helsevennlige lokalsamfunn.

Målgruppen er ansatte i kommuner og fylkeskommuner; planleggere, politikere, folkehelsekoordinatorer og ledere. I tillegg vil den være aktuell for forskere, studenter, frivillige og andre med interesse for folks helse, trivsel og levekår. Les mer om konferansen på folkehelsekonferansen.no.

Inneklimadagen 2017

Tid: 26. oktober kl. 09 – 16

Sted: Helsedirektoratets auditorium, Universitetsgt. 2.

Tema: «Inneklima – en utfordring, både sett innenfra og utenfra». En oppdatering av kunnskapsgrunnlaget om helsemessige påvirkningsfaktorer i innemiljøet og omgivelsenes betydning for lys, luft og lyd innendørs.

Målgrupper: Personell i kommuner og fagmiljøer som arbeider med miljørettet helsevern, bygningsteknikk, drift og vedlikehold, rådgivende ingeniører, arkitekter, planleggere og andre med interesse for et godt inneklima.

Program og påmelding vil være tilgjengelig på [våre nettsider](#) cirka 1.september. Ingen deltakeravgift.

Kontaktpersoner: Finn Martinsen (finn.martinsen@helsedir.no) og Lillian Leknes (lillian.leknes@helsedir.no), avdeling miljø og helse, Helsedirektoratet

Fagseminar om aldersvennlige samfunn

Helsedirektoratet har som oppdrag å følge opp regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn innenfor våre områder. Vi har i den forbindelse satt i gang flere forskningsprosjekter som skal presenteres på et fagseminar 31. oktober i Helsedirektoratets lokaler i Oslo. Et av disse omhandler eldres medvirkning, et annet omhandler kommunenes planlegging for en aldrende befolkning. Vi vil også invitere flere andre foredragsholdere.

Målgruppen for fagseminaret er de som jobber med seniorer og eldre i kommuner, fylkeskommuner og hos fylkesmenn, folkehelse- og omsorgsrådgivere/-koordinatorer, helse- og omsorgsrådgivere, frivillige organisasjoner, forskere og andre.

Mer informasjon vil bli sendt ut til postmottak i landets kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn. Det vil også bli lagt ut informasjon, foreløpig program og påmeldingsskjema på Helsedirektoratets nettsider <https://helsedirektoratet.no/konferanser>.

Kontaktpersoner: Eva Irene Holt og Christina Hildonen, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse.

E-post: Eva.Irene.Holt@helsedir.no og christina.hildonen@helsedir.no

Erfaringskonferanse om tilskuddsordningen «Aktivitet for seniorer og eldre»

Helsedirektoratet vil igjen arrangere en erfaringskonferanse om tilskuddsordningen «Aktivitet for seniorer og eldre» i høst. Konferansen skal bidra til å spre erfaringene fra prosjektene og inspirere til nye

gode prosjekter. Et utvalg tilskuddsmottakere vil presentere sine prosjekter og erfaringer med arbeidet med å skape aktivitet, deltakelse, møteplasser og sosialt fellesskap for seniorer og eldre.

Målgruppen for erfaringskonferansen er de som jobber med seniorer og eldre i kommuner, fylkeskommuner og hos fylkesmenn, eldreråd i kommuner og fylker, folkehelserådgivere/-koordinatorer, helse- og omsorgsrådgivere og frivillige organisasjoner.

Erfaringskonferansen avholdes i Helsedirektoratets lokaler i Oslo onsdag 1. november 2017. Mer informasjon vil bli sendt ut til postmottak til alle norske kommuner, fylkeskommuner og til fylkesmannen i løpet av september. Det vil også bli lagt ut informasjon, foreløpig program og påmeldingsskjema på Helsedirektoratets nettsider <https://helsedirektoratet.no/konferanser>.

Kontaktpersoner: Christina Hildonen og Eva Irene Holt, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse.
E-post: christina.hildonen@helsedir.no og Eva.Irene.Holt@helsedir.no

Allergifrisk 2017

Helsedirektoratet ønsker velkommen til årets Allergifrisk 22.-23.november. Fagkonferansen tar for seg viktige temaer innen astma, allergi og annen overfølsomhet, og har deg som er ansatt i helsetjenester i kommune, helseforetak og apotek som målgruppe. Program og påmelding vil være tilgjengelig på våre nettsider cirka 1.september. Det søkes legeföreningen og sykepleierforbundet om tellende kurstimer.

Kontaktperson: Lillian Leknes, Avdeling miljø og helse. lillian.leknes@helsedir.no

10 år med nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller – hvor er vi i dag?

Tidspunkt: 16. november 2017, kl. 9 – 17
Sted: Kulturhuset i Oslo

Regjeringen lanserte i 2007 en tiårig nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller. Det overordnede målet med strategien var å redusere sosiale helseforskjeller, uten at noen grupper fikk dårligere helse. Vi er nå inne i strategiens siste år og Helsedirektoratets Fagråd for sosial ulikhet i helse og Helsedirektoratet ønsker å markere dette med å invitere til en konferanse der vi løfter fram noen av innsatsområdene og vurderer hvor vi er i dag.

Se link til foreløpig program og link til påmelding: [Program og påmelding](#)

Kontaktperson: Herdis Dugstad, Helsedirektoratet, avd. levekår og helse.
E-post: herdis.dugstad@helsedir.no

Seminar 28. november -

Arbeidsliv og fysisk aktivitet - strømmes live

I samarbeid med Arbeidstilsynet, Statens arbeidsmiljøinstitutt, Sjøfartsdirektoratet, LO, NHO, Virke og Spekter, inviterer Helsedirektoratet til et seminar om fysisk aktivitet og arbeidsliv og utfordringene for fremtidens arbeidsliv.

Seminalet er gratis og vil gjennomføres i Helsedirektoratets lokaler, Universitetsgata 2 i Oslo, 28. november kl. 10.00-15.00. Seminalet vil bli strømmet live på [Helsedirektoratets facebookside](#) og vil være tilgjengelig i ettertid. For mer informasjon, se: <https://helsedirektoratet.no/konferanser/arbeidsliv-og-fysisk-aktivitet>

Kontaktperson: Olov Belander, Helsedirektoratet, avd. miljø og helse. E-post: olov.belander@helsedir.no

NYTTIGE LENKER – FOLKEHELSEARBEID

- **Helsedirektoratet:**

Folkehelse og forebygging: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse>

Folkehelsearbeid i kommunen: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen>

Veivisere i lokale folkehelseiltak: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen/veivisere-i-lokale-folkehelseiltak>

Søke om tilskudd: <https://helsedirektoratet.no/tilskudd>

- **Folkehelseinstituttet:**

Folkehelseprofiler og kommunehelse statistikkbank:

<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler>

<http://khs.fhi.no/webview/>

Diverse - lokalt folkehelsearbeid:

<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler/folkehelsearbeid-i-kommunen>

- **Helse- og omsorgsdepartementet:**

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/tema/folkehelse.html?id=10877>

- **Helsebiblioteket – samfunnsmedisin og folkehelsearbeid**

<http://www.helsebiblioteket.no/samfunnsmedisin-og-folkehelse/metoder-i-folkehelsearbeidet>

- **Kommunetorget:** <http://kommunetorget.no/>

- **Sunne kommuner:** <http://sunnekommuner.no/>

- **Skadeforebyggende forum:** <http://skafor.org/>

- **Statens seniorråd:** <http://seniorporten.no/>

- **Nettverk for miljørettet folkehelsearbeid:** <http://nemfo.no/>